

Załącznik do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej
z dnia 11 sierpnia 2017 r. (poz. 1611)

WYMAGANIA WOBEC SZKÓŁ I PLACÓWEK

I. WYMAGANIA WOBEC PRZEDSZKOLI¹⁾	
Wymaganie	Charakterystyka wymagania
1. Procesy wspomagania rozwoju i edukacji dzieci są i realizowane w sposób zorganizowany w sposób sprzyjający uczeniu się	Procesy wspomagania rozwoju i edukacji dzieci są podporządkowane indywidualnym potrzebom edukacyjnym i rozwojowym oraz możliwościom psychofizycznym dzieci. Procesy wspomagania rozwoju i edukacji dzieci są planowane, monitorowane i doskonalone. Wnioski z monitorowania są wykorzystywane w planowaniu i realizowaniu tych procesów. Stosowane metody pracy są dostosowane do potrzeb dzieci i grupy przedszkolnej. Nauczyciele pracują zespołowo. Wspólnie planują przebieg procesów edukacyjnych, współpracują przy ich realizacji i analizują efekty swojej pracy. Nauczyciele pomagają sobie nawzajem i wspólnie rozwiązują problemy.
2. Dzieci nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej	Dzieci nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej i wykorzystują je w zabawie i w sytuacjach zadaniowych. Podstawa programowa wychowania przedszkolnego jest realizowana z wykorzystaniem warunków i sposobów jej realizacji. W przedszkolu monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego dziecka, z uwzględnieniem jego możliwości rozwojowych, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz.
3. Dzieci są aktywne	Dzieci są zaangażowane w zajęcia prowadzone w przedszkolu i chętnie w nich uczestniczą. Nauczyciele stwarzają sytuacje, które zachęcają dzieci do podejmowania różnorodnych aktywności. Dzieci są wdrażane do samodzielności.

¹⁾ Dotyczy również innych form wychowania przedszkolnego oraz oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych.

4. Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne	Dzieci w przedszkolu czują się bezpiecznie, a relacje między wszystkimi członkami społeczności przedszkolnej są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Dzieci wiedzą, jakich zachowań się od nich oczekuje. Podjęmuje się działania wychowawcze i profilaktyczne mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. W przedszkolu kształtuje się postawę odpowiedzialności dzieci za działania własne i działania podejmowane w grupie. Podjęmowane działania wychowawcze i profilaktyczne są monitorowane, ocenia się ich skuteczność, a w razie potrzeby, dokonuje się ich modyfikacji.
5. Przedszkole wspomaga rozwój dzieci, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji	W przedszkolu rozpoznaje się możliwości psychofizyczne i potrzeby rozwojowe oraz sytuację społeczną każdego dziecka. Informacje z przeprowadzonego rozpoznania są wykorzystywane w działaniach edukacyjnych. Zajęcia rewalidacyjne dla dzieci z niepełnosprawnością oraz zajęcia specjalistyczne są odpowiednie do rozpoznanych potrzeb każdego dziecka. W opinii rodziców wsparcie otrzymywane w przedszkolu odpowiada potrzebom ich dzieci.
6. Rodzice są partnerami przedszkola	Rodzice współdecydują w sprawach przedszkola i uczestniczą w podejmowanych działaniach. W przedszkolu współpracuje się z rodzicami na rzecz rozwoju ich dzieci. Przedszkole pozyskuje i wykorzystuje opinie rodziców na temat swojej pracy.
7. Przedszkole współpracuje ze środowiskiem lokalnym na rzecz wzajemnego rozwoju	Przedszkole, w sposób celowy, współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym. Współpraca przedszkola ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój oraz na rozwój dzieci.
8. Przedszkole w planowaniu pracy uwzględnia wnioski z analizy badań zewnętrznych i wewnętrznych	W przedszkolu analizuje się wyniki badań zewnętrznych i wewnętrznych dotyczących wspomagania rozwoju i edukacji dzieci, służące jakości procesów edukacyjnych. Nauczyciele planują i podejmują działania edukacyjne i wychowawcze z uwzględnieniem wyników badań zewnętrznych i wewnętrznych oraz wniosków z tych badań, w tym ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej. Działania prowadzone przez przedszkole są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeby – modyfikowane.
9. Zarządzanie przedszkolem służy jego rozwojowi	Zarządzanie przedszkolem koncentruje się na zapewnieniu warunków odpowiednich do rozwoju dzieci. W procesie zarządzania wykorzystuje się wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego. Podjęmuje się działania zapewniające przedszkolu wspomaganie zewnętrzne odpowiednie do potrzeb i służące rozwojowi przedszkola. W przedszkolu są ustalane i przestrzegane procedury dotyczące bezpieczeństwa, w tym sposobów działania w sytuacjach trudnych i kryzysowych.

II. WYMAGANIA WOBEC SZKÓŁ PODSTAWOWYCH, SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH, SZKÓŁ ARTYSTYCZNYCH, PLACÓWEK KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO, PLACÓWEK KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO ORAZ OŚRODKÓW DOKSZTAŁCANIA I DOSKONALENIA ZAWODOWEGO ^{2) 3) 4) 5)}	
Wymaganie	Charakterystyka wymagania
1. Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się	Planowanie i organizacja procesów edukacyjnych w szkole lub placówce służy rozwojowi uczniów. Nauczyciele, w tym nauczyciele pracujący w jednym oddziale, współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu procesów edukacyjnych. Nauczyciele pomagają sobie nawzajem i wspólnie rozwiązują problemy. Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia uczniom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie. Uczniowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się. Uczniowie znają stawiane przed nimi cele i formułowane wobec nich oczekiwania. Nauczyciele stosują różne metody pracy dostosowane do potrzeb ucznia, grupy i oddziału. Sposób informowania ucznia o jego postępach w nauce oraz ocenianie pomagają uczniom uczyć się i planować indywidualny rozwój. Nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach, tworząc atmosferę sprzyjającą uczeniu się. Nauczyciele kształtują u uczniów umiejętność uczenia się.
2. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej	W szkole lub placówce realizuje się podstawę programową z uwzględnieniem osiągnięć uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej i wykorzystują je podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów. Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem warunków i sposobów jej realizacji. W szkole lub placówce monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego ucznia, z uwzględnieniem jego możliwości rozwojowych, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz. Wdrażane wnioski przyczyniają się do wzrostu efektów uczenia się i nauczania.

2) Nie dotyczy szkół zorganizowanych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, a także szkół specjalnych przysposabiających do pracy.

3) Ileć w części II jest mowa o uczniach, należy przez to rozumieć także słuchaczy szkół i placówek dla dorosłych.

4) Ileć w części II jest mowa o rodzicach, należy przez to rozumieć rodziców uczniów szkół dla dzieci i młodzieży.

5) Niniejsze wymagania stosuje się również do czasu zakończenia kształcenia w dotychczasowych gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych, zgodnie z art. 309 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60 i 949).

3. Uczniowie są aktywni	Uczniowie są zaangażowani w zajęcia prowadzone w szkole lub placówce i chętnie w nich uczestniczą. Uczniowie współpracują ze sobą w realizacji przedsięwzięć i rozwiązywaniu problemów. Nauczyciele stwarzają sytuacje, które zachęcają uczniów do podejmowania różnorodnych aktywności. Uczniowie inicjują i realizują różnorodne działania na rzecz własnego rozwoju, rozwoju szkoły lub placówki i społeczności lokalnej.
4. Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne	Szkoła lub placówka realizuje działania wychowawcze i profilaktyczne – w tym mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanых zachowań – które są dostosowane do potrzeb uczniów i środowiska⁶⁾. Ocenia się ich skuteczność, a w razie potrzeb – modyfikuje. Działania szkoły lub placówki zapewniają uczniom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne, a relacje między wszystkimi członkami społeczności szkolnej są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Zasady zachowania i wzajemnych relacji w szkole lub placówce są ustalone i przestrzegane przez uczniów, pracowników szkoły oraz rodziców.
5. Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji	W szkole lub placówce rozpoznaje się możliwości psychofizyczne i potrzeby rozwojowe, sposoby uczenia się oraz sytuację społeczną każdego ucznia. W szkole lub placówce prowadzi się indywidualizację procesu edukacji w odniesieniu do potrzeb uczniów. Szkoła lub placówka pomaga przezwyciężyć trudności ucznia wynikające z jego sytuacji społecznej. Zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i specjalistyczne organizowane dla uczniów wymagających szczególnego wsparcia w rozwoju lub pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zajęcia rewalidacyjne dla uczniów z niepełnosprawnością są odpowiednie do rozpoznanych potrzeb każdego ucznia.
6. Rodzice są partnerami szkoły lub placówki⁷⁾	Rodzice współdecydują w sprawach szkoły lub placówki i uczestniczą w podejmowanych działaniach. Szkoła lub placówka współpracuje z rodzicami na rzecz rozwoju ich dzieci. Szkoła lub placówka pozyskuje i wykorzystuje opinie rodziców na temat swojej pracy.
7. Szkoła lub placówka współpracuje ze środowiskiem lokalnym na rzecz wzajemnego rozwoju	Szkoła lub placówka, w sposób celowy, współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym. Współpraca szkoły lub placówki ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój oraz na rozwój uczniów.

⁶⁾ Nie dotyczy szkół i placówek dla dorosłych.

⁷⁾ Nie dotyczy szkół i placówek dla dorosłych.

8. Szkoła lub placówka, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników egzaminu ósmoklasisty⁸⁾ egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych	W szkole lub placówce analizuje się wyniki egzaminów, wyniki ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych, odpowiednio do potrzeb szkoły lub placówki. Analizy prowadzą do formułowania wniosków i rekomendacji, na podstawie których nauczyciele planują i podejmują działania służące jakości procesów edukacyjnych. Działania te są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeb – modyfikowane.
9. Zarządzanie szkołą lub placówką służy jej rozwojowi	Zarządzanie szkołą lub placówką koncentruje się na zapewnieniu warunków organizacyjnych odpowiednich do realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych. W procesie zarządzania wykorzystuje się wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego. Podjęmuje się działania zapewniające szkole lub placówce odpowiednie do potrzeb i służące rozwojowi szkoły lub placówki. W szkole lub placówce są ustalane i przestrzegane procedury dotyczące bezpieczeństwa, w tym sposobów działania w sytuacjach trudnych i kryzysowych.

⁸⁾ Dotyczy również przeprowadzanego w latach wcześniejszych sprawdzianu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej, w klasie VI ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia oraz w klasie III ogólnokształcącej szkoły baletowej oraz egzaminu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w dotychczasowym gimnazjum, w klasie III ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, w klasie III ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych oraz w klasie VI ogólnokształcącej szkoły baletowej.

III. WYMAGANIA WOBEC PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH I PLACÓWEK ARTYSTYCZNYCH	
Wymaganie	Charakterystyka wymagania
1. Planuje się i organizuje pracę w sposób sprzyjający osiąganiu celów placówki	Planowanie i organizacja pracy placówki uwzględnia potrzeby rozwojowe wychowanków. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu podejmowanych działań. W placówce monitoruje się osiągnięcia wychowanków. Czas spędzany przez wychowanków w placówce jest efektywnie wykorzystywany. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki uwzględniają opinie wychowanków w celu doskonalenia podejmowanych działań.
2. Placówka wspomaga rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków oraz umożliwia korzystanie z różnych form wypoczynku i organizacji czasu wolnego	W placówce diagnozuje się i analizuje potrzeby oraz możliwości wychowanków w celu podejmowania skutecznych działań wspierających ich rozwój. Oferta placówki pozwala na realizację jej zadań, odpowiada potrzebom wychowanków i daje im możliwość wyboru różnorodnych aktywności. Wychowankowie są zaangażowani w zajęcia prowadzone w placówce i chętnie w nich uczestniczą. Wychowankowie inicjują i realizują różnorodne działania na rzecz własnego rozwoju i rozwoju placówki. W placówce kształtuje się umiejętność spędzania czasu wolnego oraz rozwijania zainteresowań i uzdolnień.
3. Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne	Działania placówki zapewniają wychowankom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne, a relacje między wszystkimi członkami społeczności placówki są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Zasady zachowania i wzajemnych relacji w placówce są ustalone i przestrzegane przez wychowanków, nauczycieli i inne osoby realizujące zadania placówki oraz rodziców.
4. Placówka współpracuje ze środowiskiem lokalnym na rzecz wzajemnego rozwoju	Placówka w sposób celowy, współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym. Współpraca placówki ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój oraz na rozwój wychowanków.
5. Zarządzanie placówką służy jej rozwojowi oraz promowaniu wartości edukacji	Zarządzanie placówką koncentruje się na zapewnieniu warunków do realizacji jej zadań. W procesie zarządzania wykorzystuje się wnioski ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego, podejmuje się działania służące rozwojowi placówki. Placówka jest pozytywnie postrzegana w środowisku lokalnym. W placówce są ustalone i przestrzegane procedury dotyczące bezpieczeństwa, w tym sposobów działania w sytuacjach trudnych i kryzysowych.

IV. WYMAGANIA WOBEC PLACÓWEK DOSKONALENIA NAUCZYCIELI, PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNYCH I BIBLIOTEK PEDAGOGICZNYCH	
Wymaganie	Charakterystyka wymagania
1. Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający rozwojowi osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki	Planowanie i organizacja procesów edukacyjnych w placówce służy rozwojowi osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu podejmowanych działań. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki pomagają sobie nawzajem i wspólnie rozwiązują problemy. W realizacji zadań stosuje się różne formy i metody pracy dostosowane do potrzeb osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki.
2. Placówka zaspokaja potrzeby osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki	Realizacja oferty placówki pozwala osiągać jej cele i wypełniać zadania statutowe oraz zaspokaja potrzeby osób, instytucji i organizacji z niej korzystających. Podejmowane są działania służące wyrównywaniu szans w dostępie do oferty placówki. Placówka pozyskuje informacje od osób, instytucji i organizacji, które skorzystały z oferty placówki, na temat działań podejmowanych przez placówkę. W opinii osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki, wsparcie otrzymywane w placówce jest odpowiednie do ich potrzeb. Placówka zachęca osoby, instytucje i organizacje korzystające z oferty placówki do własnego rozwoju.
3. Placówka współpracuje ze środowiskiem lokalnym na rzecz wzajemnego rozwoju	Placówka w sposób celowy współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym. Współpraca placówki ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój.
4. Placówka w planowaniu pracy uwzględnia wnioski z analizy badań zewnętrznych i wewnętrznych	W placówce analizuje się wyniki badań zewnętrznych i wewnętrznych, w tym wyniki ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej. Analizy prowadzą do formułowania wniosków i rekomendacji, na podstawie których przygotowuje się ofertę placówki oraz planuje i podejmuje działania służące jakości pracy. Realizacja oferty i działania podejmowane w placówce są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeb – modyfikowane.
5. Zarządzanie placówką służy jej rozwojowi	Zarządzanie placówką koncentruje się na zapewnieniu warunków do realizacji jej zadań oraz na przygotowaniu oferty odpowiedniej do potrzeb osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki. W procesie zarządzania wykorzystuje się wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego. Placówka jest pozytywnie postrzegana w środowisku lokalnym. W placówce są ustalane i przestrzegane procedury dotyczące bezpieczeństwa, w tym sposobów działania w sytuacjach kryzysowych.

V. WYMAGANIA WOBEC SPECJALNYCH OŚRODKÓW WYCHOWAWCZYCH ORAZ PLACÓWEK ZAPEWNIAJĄCYCH OPIEKĘ I WYCHOWANIE UCZNIOM W OKRESIE POBIERANIA NAUKI POZA MIEJSCEM STAŁEGO ZAMIESZKANIA	
Wymaganie	Charakterystyka wymagania
1. Planuje się i organizuje pracę w sposób sprzyjający osiągnięciu celów placówki	Przy planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu działań placówki uwzględnia się wyniki diagnoz i analiz potrzeb i możliwości wychowanków. Placówka prowadzi działania uwzględniające potrzeby rozwojowe wychowanków, specyfikę pracy placówki oraz zidentyfikowane oczekiwania środowiska lokalnego. Czas spędzany przez wychowanków w placówce jest efektywnie wykorzystywany. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu działań służących realizacji zadań placówki oraz pomagają sobie nawzajem i wspólnie rozwiązują problemy.
2. Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne	Placówka realizuje działania wychowawcze i profilaktyczne, które dostosowane są do potrzeb i sytuacji społecznej wychowanków. Działania placówki zapewniają wychowankom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne, a relacje między wszystkimi członkami społeczności placówki są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Zasady zachowania i wzajemnych relacji w placówce są ustalone i przestrzegane przez wychowanków, nauczycieli i inne osoby realizujące zadania placówki oraz rodziców. Działania wychowawcze i profilaktyczne podejmowane w placówce są spójne i mają na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmocnienie właściwych postaw i zachowań. Podejmowane działania wychowawcze i profilaktyczne są monitorowane, a w razie potrzeb – modyfikowane. Wychowankowie współpracują ze sobą oraz, odpowiednio do swoich możliwości, wykazują się odpowiedzialnością w działaniu i relacjach społecznych.
3. Placówka wspomaga rozwój wychowanków, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji	W placówce rozpoznaje się możliwości psychofizyczne, potrzeby rozwojowe oraz sytuację społeczną każdego wychowanka. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki stwarzają sytuacje, w których zachęcają wychowanków do podejmowania różnorodnych aktywności, z uwzględnieniem rozpoznanych możliwości psychofizycznych każdego wychowanka i jego potrzeb rozwojowych. Wychowankowie są zaangażowani w zajęcia prowadzone w placówce i chętnie w nich uczestniczą. W placówce są prowadzone działania zwiększające szanse edukacyjne wychowanków. Działania te uwzględniają indywidualne potrzeby każdego wychowanka. W opinii rodziców i wychowanków wsparcie otrzymywane w placówce odpowiada ich potrzebom. W placówce wspiera się wychowanków w przyjmowaniu odpowiedzialności za własny rozwój.

4. Placówka współpracuje ze środowiskiem lokalnym na rzecz wzajemnego rozwoju	Placówka wspiera rodziców w wychowaniu i zrozumieniu aktualnej sytuacji ich dzieci. Rodzice pozytywnie oceniają efekty wsparcia udzielonego im przez placówkę. Placówka w sposób celowy współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym. Współpraca placówki ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój oraz na rozwój wychowanków.
5. Zarządzanie placówką służy jej rozwojowi	Zarządzanie placówką koncentruje się na zapewnieniu warunków do realizacji jej zadań. W procesie zarządzania wykorzystuje się wnioski ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego. Podjęmuje się działania zapewniające placówce wspomaganie zewnętrzne odpowiednie do potrzeb oraz służące jakości pracy i rozwojowi placówki. W placówce są ustalane i przestrzegane procedury dotyczące bezpieczeństwa, w tym sposobów działania w sytuacjach trudnych i kryzysowych.

VI. WYMAGANIA WOBEC SZKÓŁ SPECJALNYCH PRZYSPOSABIAJĄCYCH DO PRACY, MŁODZIEŻOWYCH WYCHOWAWCZYCH, MŁODZIEŻOWYCH OŚRODKÓW SOCJOTERAPII, SPECJALNYCH OŚRODKÓW SZKOLNO-WYCHOWAWCZYCH I OŚRODKÓW REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZYCH⁹⁾ 10)	
Wymaganie	Charakterystyka wymagania
1. Planuje się i organizuje pracę w sposób sprzyjający osiągnięciu celów placówki	Planowanie i organizacja działań odpowiednio do rodzaju placówki: profilaktyczno-wychowawczych, edukacyjnych, prozdrowotnych, rekreacyjnych, terapeutycznych, resocjalizacyjnych i rewalidacyjnych, w tym wynikających z indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych opracowanych dla wychowanków, służy rozwojowi wychowanków. W placówce są prowadzone działania uwzględniające indywidualizację procesu edukacji i terapii w odniesieniu do każdego wychowanka. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu podejmowanych działań. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki pomagają sobie nawzajem, wspólnie rozwiązują problemy i monitorują skuteczność podejmowanych działań. Wychowankowie znają stawiane przed nimi cele i formułowane wobec nich oczekiwania. Sposób informowania wychowanków o ich postępach oraz ocenianie pomagają wychowankom uczyć się i planować indywidualny rozwój. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki motywują wychowanków do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach. Czas spędzany przez wychowanków w placówce jest efektywnie wykorzystywany.

⁹⁾ Ilekróć w części VI jest mowa o wychowankach, należy przez to rozumieć także uczniów szkół specjalnych przysposabiających do pracy oraz uczniów szkół zorganizowanych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych.

¹⁰⁾ Ilekróć w części VI jest mowa o placówce, należy przez to rozumieć także szkołę specjalną przysposabiającą do pracy.

2. Wychowankowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej	Wychowankowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej i wykorzystują je podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów. Działania służące nabywaniu wiedzy i umiejętności dostosowuje się do zdiagnozowanych potrzeb i możliwości wychowanków. Rozwój wychowanków planuje się indywidualnie z uwzględnieniem postępów każdego wychowanka. Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem warunków i sposobów jej realizacji oraz z uwzględnieniem osiągnięć uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego. Nauczyciele stosują różnorodne metody pracy, z uwzględnieniem możliwości, zdolności i sposobów uczenia się wychowanków. W placówce, odpowiednio do specyfiki jej działania, monitoruje się proces nabywania wiedzy i umiejętności przez wychowanków w odniesieniu do potrzeb i możliwości każdego wychowanka.
3. Wychowankowie są aktywni	Nauczyciele stwarzają sytuacje, które zachęcają wychowanków do podejmowania różnorodnych aktywności, odpowiednio do ich możliwości. Wychowankowie są zaangażowani w zajęcia prowadzone w placówce. Wychowankowie są, odpowiednio do swoich możliwości, samodzielni w podejmowaniu różnorodnych aktywności, mają świadomość celowości i korzyści, jakie przynosi udział w zajęciach.
4. Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne	Placówka realizuje działania wychowawcze i profilaktyczne, które są dostosowane do potrzeb i sytuacji społecznej wychowanków. Działania placówki zapewniają wychowankom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne, a relacje między wszystkimi członkami społeczności placówki są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Zasady zachowania i wzajemnych relacji w placówce są ustalone i przestrzegane przez wychowanków, pracowników placówki oraz rodziców. Działania profilaktyczno-wychowawcze, opiekuńcze, edukacyjne, terapeutyczne i resocjalizacyjne podejmowane w placówce są spójne, mają na celu eliminowanie zagrożeń i sprzyjają kształtowaniu i uzyskiwaniu pożądanых postaw i zachowań. Realizacja tych działań jest monitorowana, a w razie potrzeb – modyfikowana. Wychowankowie współpracują ze sobą w miarę swoich możliwości.
5. Rodzice są partnerami placówki	Rodzice współdecydują w sprawach placówki i uczestniczą w podejmowanych działaniach. W placówce współpracuje się z rodzicami na rzecz rozwoju ich dzieci. Placówka wspiera rodziców w wychowaniu i zrozumieniu aktualnej sytuacji ich dzieci. Placówka, z uwzględnieniem specyfiki jej działania, pozyskuje i wykorzystuje opinie rodziców na temat swojej pracy.

6. Placówka współpracuje ze środowiskiem lokalnym na rzecz wzajemnego rozwoju	Placówka w sposób celowy współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym, w tym z podmiotami odpowiedzialnymi za wspomaganie dzieci i młodzieży, odpowiednio do potrzeb dzieci i młodzieży i ich sytuacji społecznej. Współpraca placówki ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój oraz rozwój wychowanków.
7. Placówka w planowaniu pracy uwzględnia wnioski z analiz badań zewnętrznych i wewnętrznych	W placówce analizuje się wyniki ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych odpowiednich do potrzeb placówki. Jeżeli w placówce funkcjonuje szkoła, w której uczniowie przystępują do egzaminów ¹¹⁾ ¹²⁾ , analizuje się wyniki tych egzaminów. Analizy prowadzą do formułowania wniosków i rekomendacji, na podstawie których nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki planują i podejmują działania służące jakości procesów edukacyjnych. Działania prowadzone przez placówkę są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeb – modyfikowane.
8. Zarządzanie placówką służy jej rozwojowi	Zarządzanie placówką koncentruje się na zapewnieniu warunków organizacyjnych odpowiednich do realizacji zadań placówki. W procesie zarządzania wykorzystuje się wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego. Podejmuje się działania zapewniające placówce wspomaganie zewnętrzne odpowiednie do jej potrzeb i służące rozwojowi placówki. W placówce są ustalone i przestrzegane procedury dotyczące bezpieczeństwa, w tym sposobów działania w sytuacjach trudnych i kryzysowych.

¹¹⁾ Dotyczy egzaminu ósmoklasisty przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe oraz egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

¹²⁾ Dotyczy również przeprowadzanego w latach wcześniejszych sprawdzianu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej oraz egzaminu gimnazjalnego przeprowadzanego w dotychczasowym gimnazjum.

VII. WYMAGANIA WOBEC SZKÓŁ PRZY ZAKŁADACH KARNYCH I ARESZTACH ŚLED CZYCH	
Wymaganie	Charakterystyka wymagania
1. Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się	Planowanie i organizacja procesów edukacyjnych w szkole służy rozwojowi słuchaczy. Nauczyciele współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu procesów edukacyjnych. Nauczyciele pomagają sobie nawzajem i wspólnie rozwiązują problemy. Słuchacze znają stawiane przed nimi cele i formułowane wobec nich oczekiwania. Nauczyciele stosują różne metody pracy dostosowane do potrzeb słuchaczy. W szkole rozpoznaje się możliwości i potrzeby edukacyjne słuchaczy i udziela się im wsparcia odpowiednio do rozpoznanych potrzeb. Nauczyciele motywują słuchaczy do aktywnego uczenia się, wspierają ich w trudnych sytuacjach oraz podejmują działania zapobiegające rezygnacji z nauki. Nauczyciele kształtują u słuchaczy umiejętność uczenia się.
2. Słuchacze nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej	W szkole realizuje się podstawę programową z uwzględnieniem umiejętności słuchaczy z poprzedniego etapu edukacyjnego. Słuchacze nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej i wykorzystują je podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów. Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem warunków i sposobów jej realizacji. W szkole analizuje się osiągnięcia słuchaczy, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz.
3. Słuchacze są aktywni	Słuchacze są zaangażowani w zajęcia prowadzone w szkole i chętnie w nich uczestniczą. Nauczyciele stwarzają sytuacje, które zachęcają każdego słuchacza do podejmowania różnorodnych aktywności. Słuchacze inicjują i realizują różnorodne działania na rzecz własnego rozwoju.
4. Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne	Szkoła realizuje działania wychowawcze i profilaktyczne – w tym mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań – które są dostosowane do potrzeb słuchaczy, z uwzględnieniem uwarunkowań, w jakich odbywa się nauczanie. Działania szkoły we współpracy z pracownikami zakładu karnego lub arestru śledczego zapewniają słuchaczom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne. Zasady zachowania i wzajemnych relacji w szkole są ustalone i przestrzegane przez słuchaczy i pracowników szkoły.

5. Szkoła organizuje procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników egzaminu ósmoklasisty¹³⁾, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie i innych badań zewnętrznych i wewnętrznych	W szkole analizuje się wyniki egzaminów, wyniki ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych odpowiednich do potrzeb szkoły. Analizy prowadzą do formułowania wniosków i rekomendacji, na podstawie których nauczyciele planują i podejmują działania służące jakości procesów edukacyjnych. Działania prowadzone przez szkołę są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeb – modyfikowane.
6. Zarządzanie szkołą służy jej rozwojowi	Zarządzanie szkołą koncentruje się na zapewnieniu warunków organizacyjnych odpowiednich do nauczania i współuczestniczenia w resocjalizacji osadzonych. W procesie zarządzania wykorzystuje się wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego. Podjęmuje się działania zapewniające szkole odpowiednie do jej potrzeb i służące rozwojowi szkoły. W szkole są ustalone i przestrzegane procedury dotyczące bezpieczeństwa, w tym sposobów działania w sytuacjach trudnych i kryzysowych.

¹³⁾ Dotyczy również przeprowadzanego w latach wcześniejszych sprawdzianu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej oraz egzaminu gimnazjalnego przeprowadzanego w dotychczasowym gimnazjum.

VIII. WYMAGANIA WOBEC SZKÓŁ W ZAKŁADACH POPRAWCZYCH I SCHRONISKACH DLA NIELETNICH	
Wymagania	Charakterystyka wymagania
1. Planuje się i organizuje pracę w sposób sprzyjający osiągnięciu celów	Planowanie i organizacja działań: profilaktyczno-wychowawczych, edukacyjnych, prozdrowotnych, rekreacyjnych, terapeutycznych, resocjalizacyjnych i rewalidacyjnych, w tym wynikających z diagnozy deficytów uczniów oraz ich indywidualnych programów resocjalizacji, służącej rozwojowi uczniów. W szkole prowadzone są działania uwzględniające indywidualizację procesu resocjalizacji i terapii w odniesieniu do każdego ucznia. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania szkoły współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu podejmowanych działań. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania szkoły pomagają sobie nawzajem, wspólnie rozwiązują problemy i monitorują skuteczność podejmowanych działań. Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia uczniom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie. Uczniowie znają stawiane przed nimi cele i formułowane wobec nich oczekiwania. Sposób informowania uczniów o ich postępach oraz ocenianie pomagają uczniom uczyć się i planować indywidualny rozwój. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania szkoły motywują uczniów do zmiany umożliwiającej funkcjonowanie w warunkach wolnościowych w formach akceptowanych społecznie i wspierają ich w trudnych sytuacjach. Czas spędzany przez uczniów w szkole jest efektywnie wykorzystywany.
2. Szkoła wspomaga rozwijanie zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz umożliwia im korzystanie z różnych form wypoczynku i organizacji czasu wolnego	W szkole diagnozuje się i analizuje potrzeby uczniów oraz możliwości uczniów w celu podejmowania skutecznych działań wspierających ich rozwój. Oferta szkoły pozwala na realizację jej zadań, odpowiada potrzebom uczniów i daje im możliwość wyboru różnorodnych aktywności. Uczniowie są zaangażowani w zajęcia prowadzone w szkole i chętnie w nich uczestniczą. W szkole kształtuje się umiejętność spędzania czasu wolnego oraz rozwijania zainteresowań i uzdolnień.
3. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej	W szkole realizuje się podstawę programową z uwzględnieniem osiągnięć uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej i wykorzystują je podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów. Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem warunków i sposobów jej realizacji. W szkole monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego ucznia, z uwzględnieniem jego możliwości rozwojowych, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz. Wdrażane wnioski przyczyniają się do wzrostu efektów uczenia się i nauczania.

4. Kształtowane są postawy i respektowane są normy społeczne	Szkoła realizuje działania wychowawcze i profilaktyczne, które są dostosowane do potrzeb i sytuacji społecznej uczniów. Działania szkoły zapewniają uczniom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne, a relacje między wszystkimi członkami społeczności szkoły są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Zasady zachowania i wzajemnych relacji w szkole są ustalone i przestrzegane przez uczniów i pracowników szkoły. Działania profilaktyczno-wychowawcze, opiekuńcze, edukacyjne, terapeutyczne i resocjalizacyjne podejmowane w szkole są spójne, mają na celu eliminowanie zagrożeń i sprzyjają kształtowaniu i uzyskiwaniu pożądanych postaw i zachowań. Realizacja tych działań jest monitorowana, a w razie potrzeb – modyfikowana.
5. Szkoła wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji	W szkole rozpoznaje się możliwości psychofizyczne i potrzeby rozwojowe, sposoby uczenia się oraz sytuację społeczną każdego ucznia. W szkole prowadzi się indywidualizację procesu edukacji w odniesieniu do potrzeb uczniów. Szkoła pomaga przezwyciężyć trudności ucznia wynikające z jego sytuacji społecznej. Zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i specjalistyczne organizowane dla uczniów wymagających szczególnego wsparcia w rozwoju lub pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zajęcia rewalidacyjne dla uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego są odpowiednie do rozpoznanych potrzeb każdego ucznia.
6. Szkoła współpracuje ze środowiskiem lokalnym na rzecz wzajemnego rozwoju	Szkoła w sposób celowy współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym, w tym z podmiotami odpowiedzialnymi za wspomaganie dzieci i młodzieży, odpowiednio do potrzeb dzieci i młodzieży i ich sytuacji społecznej. Współpraca szkoły ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój oraz rozwój uczniów.
7. Szkoła w planowaniu pracy uwzględnia wnioski z analiz badań zewnętrznych i wewnętrznych	W szkole analizuje się wyniki ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych odpowiednio do potrzeb szkoły. W szkole analizuje się wyniki egzaminów zewnętrznych¹⁴⁾ ¹⁵⁾. Analizy prowadzą do formułowania wniosków i rekomendacji, na podstawie których nauczyciele i inne osoby realizujące zadania szkoły planują i podejmują działania służące jakości procesów edukacyjnych. Działania prowadzone przez szkołę są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeb – modyfikowane.
8. Zarządzanie szkołą służy jej rozwojowi	Zarządzanie szkołą koncentruje się na zapewnieniu warunków organizacyjnych odpowiednich do realizacji zadań szkoły. W procesie zarządzania wykorzystuje się wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego. Podejmuje się działania zapewniające szkole wspomaganie zewnętrzne odpowiednie do jej potrzeb i służące rozwojowi szkoły. W szkole są ustalone i przestrzegane procedury dotyczące bezpieczeństwa, w tym sposobów działania w sytuacjach trudnych i kryzysowych.

¹⁴⁾ Dotyczy egzaminu ósmoklasisty przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe oraz egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

¹⁵⁾ Dotyczy również przeprowadzonego w latach wcześniejszych sprawdzianu przeprowadzonego w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej oraz egzaminu gimnazjalnego przeprowadzanego w dotychczasowym gimnazjum.